

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2005

Vyhlásené: 20. 07. 2005 Časová verzia predpisu účinná od: 1. 01. 2009 do: 31. 08. 2010

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

321

VYHLÁŠKA

Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky

z 30. júna 2005

o rozsahu praxe v niektorých zdravotníckych povolaniach

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 28 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 720/2004 Z. z. (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

Predmet úpravy

Táto vyhláška ustanovuje rozsah praxe

- a) zdravotníckeho pracovníka v záchranej zdravotnej službe¹⁾ v zdravotníckych povolaniach lekár, zdravotnícky záchranár a sestra,
- b) rádiologického asistenta,^{1a)}
- c) zdravotníckeho asistenta,^{1a)}
- d) zubného technika.^{1a)}

§ 2

Rozsah praxe lekára v záchranej zdravotnej službe

(1) Lekár ambulancie záchranej zdravotnej služby²⁾ okrem lekára podľa odseku 2 v rámci neodkladnej zdravotnej starostlivosti v záchranej zdravotnej službe samostatne

- a) vykonáva prvé zhodnotenie zdravotného stavu osoby, ktorá potrebuje poskytnutie neodkladnej zdravotnej starostlivosti,
- b) vykonáva triedenie zranených a určuje závažnosť poškodenia zdravia, priority liečby a ošetrovania,
- c) odoberá anamnézu, zisťuje a rozpoznáva rizikové faktory, cielene ich vyhodnocuje,
- d) navrhuje a vykonáva najvhodnejšie diagnostické postupy a interpretuje ich výsledky,
- e) vykonáva diferenciálnu diagnostiku, stanovuje hlavné a vedľajšie diagnózy v súlade s anamnézou, fyzikálnym vyšetrením, intervenčnými a ďalšími vyšetreniami,
- f) navrhuje liečebné nefarmakologické a farmakologické výkony,
- g) vykonáva potrebnú liečbu a iné súvisiace činnosti,
- h) riadi súčinnosť medzi viacerými poskytovateľmi neodkladnej zdravotnej starostlivosti.

(2) Lekár, ktorý nezískal odbornú spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností v žiadnom zo špecializačných odborov určených pre kategóriu lekár,³⁾ vykonáva v rámci neodkladnej zdravotnej starostlivosti v záchranej zdravotnej službe odborné pracovné činnosti podľa § 3.

§ 3

Rozsah praxe zdravotníckeho záchranára v záchranej zdravotnej službe

(1) Zdravotnícky záchranár v rámci neodkladnej zdravotnej starostlivosti v záchranej zdravotnej službe ako člen posádky ambulancie rýchlej lekárskej pomoci, mobilnej intenzívnej jednotky alebo ambulancie leteckej záchranej zdravotnej služby v záchranej zdravotnej službe samostatne

- a) odoberá základnú anamnézu od osoby, ktorá potrebuje poskytnutie neodkladnej zdravotnej starostlivosti, od jej príbuzných a iných svedkov udalosti,
- b) sleduje, hodnotí a zaznamenáva životné funkcie pomocou primeraných klinických a technických prostriedkov,
- c) vykonáva posudzovanie zdravotného stavu osoby a stanovuje pracovnú diagnózu v rozsahu získaného vzdelania,
- d) zabezpečuje poraneného v polohe s prihliadnutím na povahu zranenia, zabezpečuje priechodné dýchacie cesty a s prihliadnutím na zdravotný stav osoby zaisťuje neodkladnú kardiopulmonálnu resuscitáciu,
- e) vykonáva prvotné ošetrovanie všetkých poranení vrátane krvácania,
- f) zaisťuje periférny žilový vstup, podáva fyziologický roztok na udržanie priechodnosti žilového prístupu,
- g) nepretržite sleduje a zabezpečuje uspokojovanie potrieb osoby súvisiacich so zdravím, chorobou a umieraním,
- h) podáva kyslíkovú liečbu inhaláciou,
- i) používa automatický a poloautomatický externý defibrilátor,
- j) vykonáva vyčistenie dýchacích ciest,
- k) odoberá biologický materiál v prípade potreby,
- l) odoberá kapilárnu krv na stanovenie hladiny glykémie,
- m) ošetruje drény, periférne cievne katétre, permanentné močové katétre, sondy, kanyly a stómie,
- n) zavádza žalúdočné sondy,
- o) zavádza močový katéter u žien,
- p) odvádza prekotný pôrod,
- q) vykonáva prvé ošetrovanie novorodenca,
- r) ošetruje rodičku,
- s) pri hromadných nešťastiach do príchodu lekára s príslušnou špecializáciou podľa § 2 ods. 1 vykonáva triedenie ranených a riadi záchranný tím,
- t) zaisťuje bezpečnosť pristávacej plochy a navigáciu ambulancie leteckej záchranej zdravotnej služby v teréne,
- u) zaisťuje bezpečnosť zásahu, vyslobodzuje, polohuje, imobilizuje,
- v) zaisťuje transport osoby,
- w) zaisťuje starostlivosť o telo mŕtvej osoby a postupuje podľa osobitného predpisu.⁴⁾

(2) Okrem samostatne vykonávaných odborných pracovných činností uvedených v odseku 1 zdravotnícky záchranár ako člen posádky ambulancie rýchlej lekárskej pomoci, mobilnej intenzívnej jednotky a ambulancie leteckej záchranej zdravotnej služby spolupracuje s lekárom podľa § 2 ods. 1 najmä pri

- a) život zachraňujúcej kardiopulmonálnej resuscitácii, intubácii a riadenom dýchaní, defibrilácii pomocou poloautomatického defibrilátora a podávaní liekov do endotracheálnej kanyly,
- b) aplikácii všetkých druhov liekov stanoveným spôsobom,
- c) prekotnom pôrode, ošetrovaní rodičky a novorodenca po pôrode,
- d) katetrizácii močového mechúra u detí a mužov,
- e) malých chirurgických zákrokov,
- f) podávaní transfúzie a krvných derivátov,
- g) zavádzaní pažerákovej kompresívnej sondy.

(3) Zdravotnícky záchranár ako operátor operačného strediska alebo operátor zásahového strediska záchranej zdravotnej služby príslušného poskytovateľa

- a) preberá tiesňové volania a identifikuje situáciu,
- b) vysiela zásahové skupiny na miesto určenia,
- c) vydáva pokyny volajúcemu pred príchodom zásahovej skupiny,
- d) poskytuje konzultačnú podporu zásahovej skupine,
- e) spolupracuje s ostatnými zložkami integrovaného záchranného systému.

(4) Zdravotnícky záchranár ako vodič ambulancie a člen posádky ambulancie rýchlej lekárskej pomoci alebo mobilnej intenzívnej jednotky okrem činností uvedených v odsekoch 1 a 2 najmä

- a) riadi motorové vozidlo rýchlej lekárskej pomoci a mobilnej intenzívnej jednotky,
- b) udržiava rádiovú a telefónnu komunikáciu s operačným strediskom záchranej zdravotnej služby a všetkými zložkami integrovaného záchranného systému, spolupracuje pri navigácii v teréne,
- c) vyslobodzuje osoby v havarijných situáciách v spolupráci s ostatnými zložkami integrovaného záchranného systému,
- d) podieľa sa na transporte osoby z miesta nešťastia do vozidla dostupnými spôsobmi a prostriedkami.

§ 4

Odborné pracovné činnosti podľa § 3 môže v rámci neodkladnej zdravotnej starostlivosti v záchranej zdravotnej službe vykonávať aj sestra v ambulancii záchranej zdravotnej služby²⁾ a študent v ambulancii záchranej zdravotnej služby²⁾ ako účastník praktickej výučby alebo odbornej praxe v záchranej zdravotnej službe v rámci jeho vysokoškolského štúdia.

§ 4a

Rozsah praxe rádiologického asistenta

(1) Rádiologický asistent samostatne

- a) pracuje s automatickým vyvolávacím zariadením,
- b) spracúva manuálnym vyvolávacím spôsobom filmový materiál,
- c) vykonáva dozimetrické merania prístrojov a príslušenstva; vykazuje výsledky merania na účely

- akreditácie, prípadne kontroly,
- d) robí kalibračné merania ožarovačov,
  - e) meria a sleduje fyziologické funkcie osoby,
  - f) zabezpečuje dodržiavanie predpisov radiačnej hygieny,
  - g) spolupracuje na odstránení kontaminácie prípadnej radiačnej nehody,
  - h) edukuje osobu v súvislosti s diagnostickými postupmi a liečebnými postupmi v rádiológii, radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne,
  - i) spracúva obrazovú dokumentáciu,
  - j) vedie dokumentáciu; na základe dokumentácie vykazuje činnosti pre potreby zdravotných poisťovní a štatistiky,
  - k) uskutočňuje výskum, monitoruje požiadavky na výskum v rádiológii, radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne a využíva výsledky výskumu v praxi,
  - l) podieľa sa na praktickom vyučovaní v študijnom odbore rádiologický asistent,
  - m) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi.

(2) Rádiologický asistent na základe indikácie lekára samostatne

- a) vykonáva snímkovacie techniky v rádiodiagnostickej skiagrafii,
- b) vykonáva vyšetrenia na pracovisku počítačovej tomografie a magnetickej rezonancie,
- c) uskutočňuje výber rádiologických vyšetrovacích postupov v rámci zložitých výkonov a neštandardných výkonov,
- d) podáva kontrastné látky z originálneho balenia a ordinované lieky potrebné na rádiodiagnostické vyšetrenie alebo liečebný výkon všetkými dostupnými formami okrem parenterálnej formy podania,
- e) pripravuje fotochemické roztoky na zabezpečenie prevádzky vyvolávacích zariadení,
- f) aplikuje základné ožarovacie techniky a gamagrafické techniky,
- g) aplikuje ožarovacie techniky na kobaltových ožarovačoch, urýchľovačoch a röntgenologických ožarovačoch podľa liečebného plánu,
- h) aplikuje špeciálne radiačné techniky podľa liečebného plánu,
- i) vykonáva všetky funkčné in vivo vyšetrenia pomocou jednosondových vyšetrovacích prístrojov, dvojsondových vyšetrovacích prístrojov a viacsondových vyšetrovacích prístrojov,
- j) vykonáva lokalizačné rádionuklidové vyšetrenia a dynamické rádionuklidové vyšetrenia,
- k) pripravuje osobu na diagnostické výkony a liečebné výkony v rádiológii, radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne.

(3) Rádiologický asistent vykonáva v spolupráci s lekárom aj výkony súvisiace s diagnostickými výkonmi a liečebnými výkonmi, ktoré uskutočňuje lekár pri invazívnych metódach a pri neinvazívnych metódach.

§ 4b

Rozsah praxe zdravotníckeho asistenta

(1) Zdravotnícky asistent na základe koordinácie sestry alebo pôrodnej asistentky samostatne

- a) poskytuje základnú starostlivosť v rozsahu štúdiom a odbornou praxou získaných vedomostí, zručností a štandardmi v ošetrovatelstve a pôrodnej asistencii,
- b) vykonáva uspokojovanie biologických potrieb súvisiacich so zdravím, chorobou alebo

umieraním,

- c) pracuje s informačným systémom zdravotníckeho zariadenia,
- d) zaznamenáva do dokumentácie realizované výkony; na základe dokumentácie vykazuje činnosti pre potreby zdravotných poisťovní a štatistiky,
- e) poučča osobu o základnej starostlivosti súvisiacej s uspokojovaním biologických potrieb,
- f) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi,
- g) zabezpečuje hygienu prostredia vrátane dezinfekcie a sterilizácie zdravotníckych pomôcok, prístrojov, nástrojov a zariadení,
- h) zabezpečuje dodržiavanie bezpečného prostredia osoby vrátane dieťaťa a ochranu intimity pri poskytovaní základnej starostlivosti,
- i) vykonáva prvú pomoc podľa svojich odborných schopností a zabezpečuje ďalšiu odbornú pomoc,
- j) vykonáva starostlivosť o posteľ,
- k) vykonáva hygienickú starostlivosť osobám vrátane detí, okrem novorodencov,
- l) pripravuje operačné pole,
- m) vykonáva starostlivosť o ústnu dutinu vrátane osobitnej starostlivosti,
- n) podáva jedlo osobám vrátane detí, okrem novorodencov,
- o) sleduje bilanciu tekutín a zabezpečuje dodržiavanie pitného režimu osôb vrátane detí, okrem novorodencov,
- p) zabezpečuje starostlivosť o vyprázdňovanie hrubého čreva a močového mechúra osôb vrátane detí, okrem novorodencov,
- q) pripravuje obväzový materiál,
- r) meria fyziologické funkcie osobe,
- s) vykonáva činnosti na prevenciu vzniku syndrómu z imobility polohovaním a nácvikom sedu, stoja a chôdze,
- t) vykonáva starostlivosť o kožu okrem ošetrovania porúch celistvosti kože, ktoré vyžadujú zásah sestry alebo pôrodnej asistentky,
- u) aplikuje zábal, obklady a liečivé kúpele,
- v) pripravuje a podáva liečebné čaje,
- w) stará sa o zavedené permanentné močové katétre,
- x) odoberá moč na biochemické vyšetrenie a orientačne vyšetruje moč vrátane kvantitatívnych vyšetrení,
- y) odoberá stolicu na biochemické vyšetrenie, parazitologické vyšetrenie a bakteriologické vyšetrenie,
- z) aplikuje klystíry a liečivé sedacie kúpele,
- aa) zhotovuje bandáž dolných končatín,
- ab) aplikuje lieky na kožu a do telových dutín,
- ac) aplikuje teplé a studené procedúry.

(2) Zdravotnícky asistent v spolupráci s lekárom vykonáva fixáciu zlomenín dolných a horných končatín.

(3) Zdravotnícky asistent na základe koordinácie sestry alebo pôrodnej asistentky

v zdravotníckych zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti samostatne osobám, okrem novorodencov a detí do 18 rokov

- a) odoberá kapilárnu krv na glykémiu,
- b) podáva inzulín podkožne,
- c) podáva nízkomolekulárny heparín podkožne.

§ 4c

Rozsah praxe zubného technika

(1) Zubný technik samostatne

- a) posudzuje a navrhuje riešenia v oblasti fixnej protetiky, snímacej protetiky a čelustnej ortopédie,
- b) odporúča vhodné konštrukčné riešenia zhotovenia zubných náhrad,
- c) určuje farbu a tvar zhotovovaných zubov,
- d) vymieňa trecie segmenty a nefunkčné prvky dentálnych zásuvných spojov a dentálnych zámkov,
- e) opravuje prasknuté a zlomené snímateľné zubné náhrady a čelustnoortopedické aparáty,
- f) zhotovuje odtlačky ušných koncoviek a tvárových epitéz,
- g) zhotovuje zdravotnícke pomôcky proti chrápaniu vrátane ich odtlačkov,
- h) hodnotí kvalitu zhotovených zubných náhrad a materiál používaný v zubnej technike,
- i) podieľa sa na vývoji dentálnych materiálov, dentálnych prístrojov a dentálnych nástrojov,
- j) zabezpečuje hygienu prostredia vrátane dezinfekcie a sterilizácie zdravotníckych pomôcok, prístrojov, nástrojov a zariadení používaných v zubnej technike a zabezpečuje dodržiavanie príslušných hygienických predpisov,
- k) podieľa sa na tvorbe programov na podporu verejného zdravia a zdravotnej politiky,
- l) vedie dokumentáciu, zaznamenáva do dokumentácie údaje o použitých materiáloch a pracovných výkonoch; na základe dokumentácie vykazuje činnosti pre potreby zdravotných poisťovní a štatistiky a aktualizuje zoznam protetických prác v zubnej technike,
- m) vydáva potvrdenie o použítom materiáli pre potreby osoby a potreby lekára,
- n) podieľa sa na praktickom vyučovaní v odbore zubná technika,
- o) spolupracuje so zdravotníckymi zariadeniami a ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi,
- p) uskutočňuje výskum, monitoruje požiadavky na výskum v zubnej technike a využíva výsledky výskumu v praxi.

(2) Zubný technik na základe indikácie lekára samostatne

- a) zhotovuje fixné zubné náhrady, snímacie zubné náhrady a čelustnoortopedické aparáty,
- b) zhotovuje chirurgické dlahy, ušné koncovky, zdravotné pomôcky v gynekológii, obturátory a tvárové epitézy,
- c) zhotovuje úpravy a opravy zubných náhrad,
- d) overuje medzičelustné vzťahy a funkčnosť zubných náhrad,
- e) vykonáva všetky výkony súvisiace s činnosťami podľa písmen a) až d),
- f) určuje použitie dentálnych materiálov u osoby.

(3) Zubný technik v spolupráci s lekárom

- a) spresňuje protetické riešenia zhotovenia kombinovaných zubných náhrad, chirurgických dláh, ušných koncoviek a iných zdravotných pomôcok na základe analýz študijných modelov,
- b) skúša konštrukcie zhotovených náhrad,
- c) upravuje zubné náhrady a ich komponenty.

§ 4d

Prechodné ustanovenia účinné od 1. januára 2009

Zdravotnícky asistent, ktorý získal úplné stredné odborné vzdelanie na strednej zdravotníckej škole v študijnom odbore zdravotnícky asistent podľa predpisov platných do 31. augusta 2008 a ktorý nácvik zdravotných výkonov uvedených v § 4b ods. 3 nemal ako súčasť študijného programu, ich môže vykonávať po preškolení, ktoré zabezpečí zamestnávateľ v spolupráci s príslušnou strednou zdravotníckou školou uskutočňujúcou vzdelávanie v študijnom odbore zdravotnícky asistent.^{1a)} Preškolenie musí trvať najmenej 40 hodín primerane rozdelených na teoretickú časť a na praktickú časť. O preškolení sa vyhotoví záznam, ktorý zašle zamestnávateľ komore, v ktorej je zdravotnícky pracovník registrovaný.

§ 5

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. augusta 2005.

Rudolf Zajac v. r.

- 1) Zákon č. 579/2004 Z. z. o záchranej zdravotnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 351/2005 Z. z.
- 1a) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 742/2004 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania.
- 2) Príloha č. 2a 2. časť vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 741/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú niektoré podrobnosti o záchranej zdravotnej službe v znení vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 287/2005 Z. z.
- 3) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 743/2004 Z. z. o spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 179/2005 Z. z.
- 4) Zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohlade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 719/2004 Z. z.

